

การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากาญจนบุรี

The Students Affairs Administration of Schools under Secondary Education
Service Area Office Kanchanaburi

ธีรเสฏฐ์ โพธิ์นิล¹, นิพนธ์ วรรณเวช², สารโจน์ เผ่าวงศ์³
Teeraset Phonil¹, Nipon Wonnawed², Saroch Pauwongsakul³
Corresponding Author E-mail: Teerasetphonil@gmail.com

Received: 2023-01-28; Revised: 2023-02-24; Accepted: 2023-03-10

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 312 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน และด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

² Student in Master of Education Program (Educational Administration), Kanchanaburi Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

² Advisor, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

³ Advisor, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to study and to compare the student affairs administration of schools under Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. The samples consisted of 312 school administrators and teachers under Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, obtained by proportionate stratified random sampling. The research instrument was a five-level-rating scale questionnaire with the reliability at 0.96. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance, and pair difference test by Scheffe's method. The results of the study were as follows:

1) The student affairs administration of schools under Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi was overall and in each individual aspect at a high level, ranking in the order as follows: student affairs planning, promoting students' disciplines, morality and ethic, respectively, student affairs management, detection and correction of undesired behaviors, student affairs evaluation, promoting democracy in schools. 2) The student affairs administration of schools under Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, classified by school sizes different, overall and in each individual were not different.

Keywords: The Student Affairs Administration

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อแนวทางในการพัฒนาประเทศในระยะยาว และนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้น หรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีการพัฒนาที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการยุทธศาสตร์ชาติ. 2561: 1-8)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายว่าด้วยหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562: 1-2)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 8) กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสนา ราชภัฏ 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ ดังนั้น จึงมีใช้แค่การบริหารงานในด้านวิชาการที่เน้นการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลเท่านั้น สถานศึกษายังต้องมีการส่งเสริมหลักสูตรกิจกรรมการบริหารกิจการนักเรียนด้วย โดยการบริหารกิจการนักเรียนนอกจาก จะเป็นงานในความรับผิดชอบของ

สถานศึกษาแล้วนั้น ยังเป็นภาระ หน้าที่และความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ ดูแลของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาโดยตรง และเป็นงานที่ต้องมีการปรับปรุงคัดสรรกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นประโยชน์แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ก้าวหน้า เสริมสร้างให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จนสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามในทุกด้าน รวมทั้งดูแลความประพฤติของนักเรียนให้ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบแห่งคุณงามความดี โดยวางรากฐานความรู้ ประสบการณ์ และอบรมบ่มเพาะพัฒนาจิตใจควบคู่กันไป จนทำให้ประสบความสำเร็จและเป็นการส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว (สุพัชร เกตุรัตน์. 2561: 2-3)

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นหนึ่งในภาระงานที่สำคัญของสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนานักเรียนโดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการ เพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในพลวัตการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคต นอกจากนี้สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาวภูมิโง่ในความเป็นไทยเกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีจิตสาธารณะ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และมีภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถเลือกดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีภูมิรู้และภูมิธรรม (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. 2553: 36) โดยสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดขอบข่ายของบริหารกิจการนักเรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562: 32)

ช่วงเวลาที่ผ่านมามาประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาในหลากหลายรูปแบบ เช่น ความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ ชาติเสถียรภาพ สถิติอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากพฤติกรรมของเยาวชน จึงส่งผลกระทบต่อพัฒนาคนไทยและสังคมไทยในหลายประการ กล่าวคือ การให้คุณค่าและความนิยมกับความสนุกสนานและความพึงพอใจ การละเลยเรื่องระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความเคารพเกรงใจต่อผู้อาวุโส ดัดการสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านสังคมออนไลน์ ติดเกมส์ อินเทอร์เน็ต และมีการใช้ภาษาไทยที่ไม่เหมาะสม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสื่อทางสังคมมีภาพของการใช้ความรุนแรงและความไม่เหมาะสมทางเพศ ซึ่งยากแก่การควบคุมดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าว อาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรม และปัญหาดังครกในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น การปล่อยปละละเลยให้มีการระบาดของยาเสพติดในแหล่งชุมชนและเข้าไปในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา รวมทั้งปัญหาคนไทยเข้าสู่วงจรการเล่นการพนันมากขึ้น เช่น การเล่นหวย การเล่นพนันฟุตบอล เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559: 1) สำหรับปัญหานักเรียนออกกลางคัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2561 มีนักเรียนออกกลางคัน จำแนกตามสาเหตุ คือ ฐานะยากจน จำนวน 2 คน มีปัญหาครอบครัว จำนวน 4 คน สมรส จำนวน 4 คน มีปัญหาการปรับตัว จำนวน 6 คน อพยพตามผู้ปกครอง จำนวน 157 คน หาเลี้ยงครอบครัว จำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น 195 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 112,562 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. 2563: 9)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (2565: 17) มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 29 แห่ง ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนคล้ายคลึงกันตามนโยบายการบริหารงานกิจการนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ยังมีปัญหา คือ นักเรียนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เช่น ติดเกม พฤติกรรมความก้าวร้าว ใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาท ทำร้ายตนเองและผู้อื่น พุดจาไม่สุภาพ พฤติกรรมทางเพศ ไม่เหมาะสม รวมทั้งพฤติกรรมด้านภาวะซึมเศร้า ไม่เข้าเรียน หนีเรียน ขาดความรับผิดชอบ ไม่ให้ความสำคัญกับการเรียน ดังนั้น การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ยังต้องมีการพัฒนาการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการ อำนวยความสะดวกและผลานความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียนผ่านงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของทุกโรงเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศจากงานวิจัยนี้ไปปรับปรุงหรือวางแผนนโยบายการปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

งานกิจการนักเรียน

จันทร์โท จันทร์พิมพ์ (2553: 20) ได้กล่าวว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรงที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นตามปกติ เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุผลยิ่งขึ้น และมุ่งส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี มีทักษะในการแก้ปัญหา สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้ดี มีคุณภาพที่เหมาะสมที่จะออกไปทำงานในโลกกว้างของอาชีพได้ กิจกรรมเช่นว่านั้น ได้แก่ กิจกรรม นักเรียน บริการแนะแนว บริการอาหารกลางวัน บริการห้องสมุด และบริการสุขภาพอนามัย

สัญญา ประชากุล (2553: 25) ได้กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนคือ งานที่เกี่ยวกับนักเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติในชั้นเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อช่วยป้องกันปัญหาอันจะ เกิดแก่นักเรียน ช่วยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นโดยนักเรียนและเพื่อช่วยพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมความประพฤติศีลธรรมจรรยาบรรณอันดีงามแก่นักเรียนเพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความประพฤติที่เหมาะสม สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหา การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนนั้นควรได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงทั้งครู อาจารย์จะถือว่าไม่ใช่ภารกิจของตน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย ชุมชนก็ละเลย ไม่เอาเป็นธุระ ขั้นตอนในการลงโทษยุ่งยาก และสลับซับซ้อนเกินไป ผู้บริหารและฝ่ายปกครองมีทัศนคติ ขัดแย้งกันในเรื่องการลงโทษนักเรียนจนจนนักเรียนมากเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง นักเรียนอาศัยอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ห่างไกลการควบคุม ชุมชนมอมเมาเด็กและนักเรียนโดยไร้จิตสำนึก อันติงาม

อ้อยทิพย์ อินทวิเชียร (2554: 10) ได้กล่าวว่า งานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับ ตัวนักเรียนนอกจากการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนเป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งวิชาการ วิชาชีพ มีความสามารถทางสติปัญญา มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

ภัทรวดี แตรสังข์ (2556: 6) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินการจัดการกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียน โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน

กุสุณา รอดทอง (2561: 18-19) กล่าวว่า งานบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียน นอกเหนือการเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียน รวมทั้งการอำนวยความสะดวกและสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียนกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการเข้าสังคม รวมกลุ่มกับเพื่อน เสนอความคิดเห็น และกล้าแสดงออก โดยการดำเนินการจัดการกิจกรรมนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย

สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ ที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัยใน

ตนเอง เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียน โดยการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่าง หลากหลาย

การบริหารงานกิจการนักเรียน

โหมฉาย กาศโอสถ (2554: 4) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึงการกระทำทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อช่วย พัฒนานักเรียน

วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์ (2555: 39) ได้กล่าวว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเอง อันจะส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้า

มลรัก พุ่มแสง (2555: 16) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจาก การเรียนการสอนตามปกติที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเองอันจะส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จในการเรียนการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ออกไป

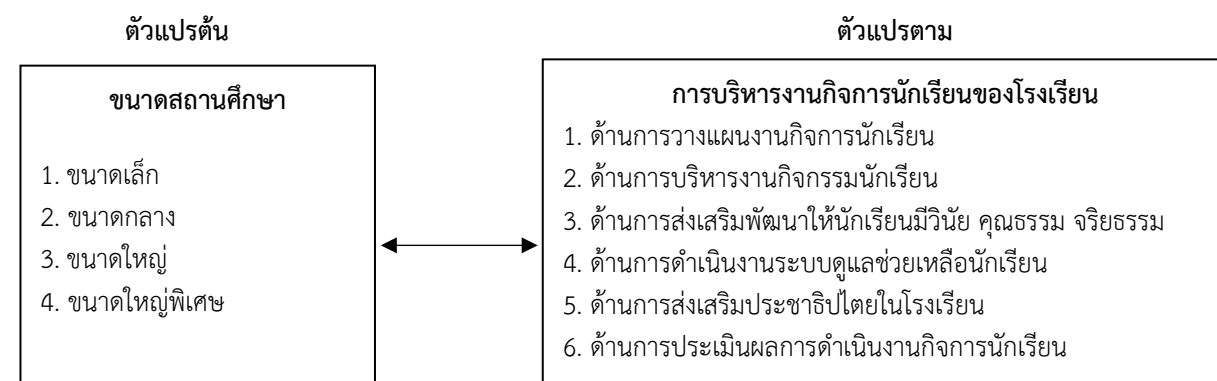
กัญญา บัวไสว (2558: 25) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจาก การเรียนการสอนตามปกติที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเอง อันจะส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จในการเรียนและการ ทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป

วรารณ บุญตอก (2559: 12) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจาก การเรียนการสอนตามปกติที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติ ที่ดีงามมีระเบียบวินัยในตนเอง อันส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน เมื่อสำเร็จ การศึกษาออกไป

อภิรักษ์ ภูผาดาว (2559: 13) ได้ให้ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียนว่า หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับตัว นักเรียนและกิจกรรมนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อบริการนักเรียนโดยจัด กิจกรรมที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของนักเรียนเพื่อความก้าวหน้าและเป็นประโยชน์สูงสุดกับตัวนักเรียน และประสบผลสำเร็จในการเรียนและการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป

สรุปได้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ การร่วมมือจาก หลายฝ่ายในการวางแผน การดำเนินการ และควบคุมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ ให้งานที่เกี่ยวข้องการมุ่งส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเอง เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียนประสบ ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 1,646 คน จากสถานศึกษาจำนวน 29 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 312 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970: 607-610) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน มี 6 ด้าน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2. วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาสร้างเครื่องมือ ตามนิยามของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 32 ข้อ และ 0.67 จำนวน 3 ข้อ

6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแล้ว ไปทดลองใช้ (tryout) กับครูในโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.75 ขึ้นไป พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

7. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ข้อคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยใน 7-15 วัน ทางออนไลน์ คือ ระหว่างวันที่ 7 - 21 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง
 - 2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง เรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนและด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ตามลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวม

การบริหารงานกิจการนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน	4.34	0.25	มาก
2. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.31	0.26	มาก
3. ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม	4.34	0.28	มาก
4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.31	0.28	มาก
5. ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.23	0.25	มาก
6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.31	0.28	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	0.17	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน และด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงานกิจการ นักเรียนของโรงเรียน	ขนาดสถานศึกษา								F	Sig.
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่ พิเศษ			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนงาน กิจการนักเรียน	4.31	0.23	4.33	0.26	4.36	0.22	4.36	0.27	0.55	0.650
2. ด้านการบริหารงาน กิจการนักเรียน	4.27	0.26	4.30	0.29	4.30	0.24	4.37	0.22	1.82	0.144
3. ด้านการส่งเสริมให้ นักเรียนมีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม	4.31	0.27	4.32	0.29	4.36	0.31	4.37	0.26	0.82	0.481
4. ด้านการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.28	0.30	4.29	0.30	4.33	0.20	4.36	0.28	1.36	0.255
5. ด้านการดำเนินการ ส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียน	4.21	0.17	4.23	0.27	4.26	0.20	4.22	0.29	0.36	0.781
6. ด้านการประเมินผลการ ดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.26	0.26	4.28	0.30	4.34	0.25	4.36	0.28	1.83	0.141
รวมเฉลี่ย	4.24	0.12	4.29	0.18	4.33	0.14	4.34	0.17	2.29	0.079

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี ผู้วิจัยสรุปประเด็นที่นำมาอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนเนื่องจาก การบริหารงานกิจการนักเรียนมีความสำคัญต่อตัวนักเรียน เพราะช่วยให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง เข้าใจตนเองในด้านความต้องการความสนใจ และความถนัด เป็นกิจกรรมที่ช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียนทั้งด้าน ร่างกายและจิตใจ โดยให้โอกาสนักเรียนได้พัฒนาอย่างเท่าเทียมเสมอกัน เป็นการสร้างคุณภาพชีวิตของนักเรียนเพื่อจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กาญจนบุรี จึงนำความสำคัญดังกล่าวนี้ไปกำหนดเป็นนโยบาย นำไปสู่การปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนากันธนะเกี (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตอิงโขง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพัชร เกตุรัตน์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นหนึ่งในภาระงานที่สำคัญของสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนานักเรียนโดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการ เพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในพลวัตการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่ง ทั้งสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ จึงมุ่งดำเนินงานบริหารกิจการนักเรียนอย่างเต็มความสามารถและศักยภาพ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนตระหนักว่านักเรียนทุกคนมีความสำคัญเท่ากัน นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะศึกษาในสถานศึกษาขนาดใด ต้องได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนาได้อย่างครบถ้วนและเหมาะสม ฉะนั้น สถานศึกษาทุกขนาดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีจึงมีการดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมสันต์ สิงห์รักษ์ (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม ขนาดเล็กและขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำความรู้มาจัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียนอย่างถูกต้องและหลากหลาย

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้โรงเรียนมีการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการแก้ไขปัญหา นักเรียนได้อย่างครบถ้วน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานกิจการนักเรียนและประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: กลุ่มแผนงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย.
- กัญญา บัวไสว. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9(พิเศษ): 15-30.
- กาญจนา กันธะนภี. (2561). การศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตอิงโขง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. ปรียุณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2553). การบริหารกิจการนักเรียน เล่ม 9. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการ.
- กุสินา รอดทอง. (2561). การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- คมสันต์ สิงห์รักษ์. (2560). การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี.
- จันทร์โท จันทร์พิมพ์. (2553). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านโคกขามเลียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โฉมฉาย ภาสโอสถ. (2554). รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรียุณานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภัทรวดี แตรสังข์. (2556). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มลรัก ทูมแสง. (2555). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา งานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดฮู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา).มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรภรณ์ บุญดอก. (2559). การบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2. ปรียุณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์. (2555). การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สัญญา ประชากุล. (2553). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานกิจการนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น. ปรียุณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพัชร เกตุรัตน์. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการราชบุรี. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี 2565. กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อ รับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. (2563). ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2562. กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.
- อภินันท์ ภูผาดาว. (2559). การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อ้อยทิพย์ อินทวิเชียร. (2554). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดตโปทาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.